

**Projectplan Waterwet;
Project 'Herinrichting Oude Kanjel Fase 1
(Itteren-Geul)', in de gemeenten Maastricht
en Meerssen'**

Projectplan 'Herinrichting Oude Kanjel fase 1 (Itteren – Geul), in de gemeente Maastricht'

Waterschap Roer en Overmaas is voornemens, gelet op artikel 5.4 van de Waterwet, het projectplan 'Herinrichting Oude Kanjel fase 1 (Itteren – Geul)', in de gemeente Maastricht en Meerssen vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit projectplan.

1 Projectbeschrijving

Op grond van artikel 5.4, eerste lid van de Waterwet moet door de beheerder bij wijziging van een waterstaatswerk een projectplan worden opgesteld. De Oude Kanjel is een waterstaatswerk in de zin van de Waterwet. Door de geplande herinrichting wordt de ligging, vorm, afmeting en/of constructie van de beek aangepast.

In overeenstemming met artikel 5.4 lid 2 van de Waterwet bevat dit projectplan een beschrijving van de voorgenomen werken (1.1), de wijze waarop deze worden uitgevoerd (1.2) en een beschrijving van de te treffen voorzieningen gericht op het ongedaan maken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van de werken (1.3 en 1.4).

1.1 Voorgenomen wijziging

De eerste fase van de herinrichting van de Oude Kanjel betreft het traject van de waterkering in Itteren (primaire waterkering van dijkkring 91 in Itteren) tot aan de monding van de Oude Kanjel in de Geul. De herinrichting betreft een lengte van ca. 1,3 km en ligt in de gemeente Maastricht en in de gemeente Meerssen.

In het Waterbeheersplan Waterschap Roer en Overmaas 2010-2015 heeft de Oude Kanjel een specifiek ecologische functie evenals de functie agrarisch water. Het herin te richten deel van de Oude Kanjel ligt in een gebied dat is aangewezen als nieuw natuurgebied binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (Provinciaal Omgevingsplan, 2006). Verder ligt het projectgebied in het stroomvoerend rivierbed van de Maas (Beleidsregels Grote Rivieren) en is het in het Grensmaasplan benoemd als onvergraven weerd/natuurgebied.

Welke knelpunten worden opgelost?

- a. De huidige loop van de Oude Kanjel voldoet niet aan de randvoorwaarden die gelden voor een beek met een specifiek ecologische functie. De huidige beekloop is genormaliseerd.
- b. In de Oude Kanjel bevindt zich slib waardoor er te weinig geschikt leefgebied is voor diverse organismen.
- c. De monding van de Oude Kanjel in de Geul voldoet morfologisch niet.
- d. De waterkering is aan de buitenzijde niet passeerbaar voor onderhoudsvoertuigen.

Om deze knelpunten op te lossen worden de volgende maatregelen aan de Oude Kanjel uitgevoerd:

- Om de Oude Kanjel een meer natuurlijke morfologie te geven worden meanders en flauwere oevers aangelegd en het slib verwijderd. De Oude Kanjel krijgt gedeeltelijk een nieuwe loop, met name over de laatste 500 meter wordt de beek verlegd naar een natuurlijk laagte binnen het plangebied. De oude loop zal worden gedempt;
- Kappen van ca. 12 bomen om ruimte te creëren voor herinrichting van de beek. Er vindt geen herplant van bomen of struiken plaats;

- Eén duiker in de huidige waterloop wordt vervangen en 2 duikers komen te vervallen. In het nieuwe tracé van de beek worden 2 duikers aangelegd om de beek te kunnen kruisen. De vergunninghouder van de te vervangen duiker blijft in de toekomst ook vergunninghouder. De bestaande vergunning wordt gewijzigd danwel zal een nieuwe vergunning worden verleend. De vergunninghouder zal hierover worden bericht. De 2 aan te leggen duikers komen in eigendom, beheer en onderhoud bij het waterschap.
- Verwijderen van een niet meer in gebruik zijnde stuwconstructie nabij de monding van de Oude Kanjel in de Geul.
- De kruising van de beek met de waterkering wordt geoptimaliseerd door de beek te verleggen van parallel aan de waterkering naar loodrecht op de waterkering. Verder wordt het buitentalud van de waterkering verflauwd waardoor een doorgaande buitenberm ontstaat.
- Afbreken van een veeschuurtje om ruimte te creëren voor de herinrichting van de beek.

De huidige lengte van het herin te richten tracé bedraagt circa 1.300 meter. Als gevolg van de herinrichting neemt deze lengte toe met circa 230 meter tot 1.530 meter.

Om waterverliezen te voorkomen zal, daar waar een grindlaag wordt doorsneden, de bodem voorzien worden van een kleilaag.

1.2 Wijze van uitvoering

De herinrichting van de Oude Kanjel wordt uitgevoerd op eigendom van het waterschap en op het huidige eigendom van Natuurmonumenten (NM). Nog niet alle benodigde gronden voor de herinrichting zijn verworven.

Het Consortium Grensmaas (CG) verworft eigendommen ten behoeve van het project Grensmaas en zet deze daarna op naam van Natuurmonumenten. Dit zijn gronden die nodig zijn voor het realiseren van rivierverruiming (hoogwaterveiligheid) en het winnen van grind om met de opbrengst hiervan de uitvoering betaalbaar te maken. Tevens worden gronden verworven in onvergraven natuur om het gehele plan als doelmatig te beheren natuur te kunnen doorleveren. Het CG is op enkele locaties langs het tracé van de Oude Kanjel nog in onderhandeling met derden om de gronden te verwerven.

Om de heringerichte Oude Kanjel in eigendom te verkrijgen is met NM overeengekomen dat een ruiling van natuurgrond (afgevaardigde grond) met grond van NM plaats vindt.

Uiteindelijk wordt na afronding van de Grensmaaslocatie 'Itteren' de gronden van Natuurmonumenten aan de eindbeheerder van het gebied, Staatsbosbeheer overgedragen. Dit is voorzien in 2016/2017.

De aannemer bepaalt de werkmethode en volgorde van uitvoering. De randvoorwaarden die hierbij door de opdrachtgever worden gesteld zijn:

- Voldoen aan het ecologisch werkprotocol uit de Quicksan Flora en Fauna en de gedragscode Flora en Faunawet Waterschappen;
- Onbelemmerde afstroming van de Oude Kanjel (ook bij hogere afvoeren) zodanig dat wateroverlast wordt voorkomen;
- Voldoen aan het Programma van Eisen Archeologie;

De aannemer is ook verantwoordelijk voor eventuele meldingen en werkplannen in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit (voor het toepassen van grond) en het Besluit lozen buiten inrichtingen (voor het ontgraven), bij Rijkswaterstaat. De opslag van de grond die vrijkomt bij het graven van de nieuwe beekloop zal naar verwachting niet langer dan 6 maanden duren.

Voorafgaande aan de graafwerkzaamheden wordt een beperkt aantal bomen geroid. De aanleg van meanders, flauwe oevers en de nieuwe beekloop gebeurt door graafwerkzaamheden uit te voeren. Dit graafwerk zal zoveel mogelijk met een hydraulische graafmachine met gladde bak plaats vinden. Hierbij vind archeologische uitvoeringsbegeleiding plaats.

De grond die vrijkomt wordt gebruikt om de Oude Kanjel te dempen en het buitentalud van de waterkering te verflauwen. De overige vrijkomende grond en slib wordt afgevoerd naar een erkende (vergunde) eindverwerker of een toepassingslocatie waarbij de regels van het Besluit Bodemkwaliteit in acht worden genomen. De vrijkomende grond en slib zijn, na indicatieve toetsing aan het Besluit Bodemkwaliteit, in te delen als klasse B. De bodem van de oude beekloop blijft waterbodem vanwege de ligging in het winterbed van de Maas.

1.3 Te treffen voorzieningen

Niet gesprongen explosieven: het projectgebied ligt in zijn geheel in niet verdacht gebied.

Beschermde flora en fauna: de Oude Kanjel maakt onderdeel uit van het leefgebied van de bever. Het projectgebied heeft de functie van foerageergebied en die van vaste rust- en verblijfplaats. De vaste rust- en verblijfplaats blijft behouden in de nieuwe situatie. Ter hoogte van de oever van de Kanjel waar de verblijfplaats zich bevindt, zal het talud niet verflauwd worden.

Verder worden de werkzaamheden als gevolg van het voorkomen van de bever en andere beschermde planten en diersoorten, uitgevoerd conform het protocol met bijbehorende werkalender zoals deze in de Quickscan is opgenomen.

Archeologische begeleiding: Overal waar gegraven wordt in het projectgebied vindt archeologische begeleiding plaats.

Transport: De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd met (een) hydraulische graafmachine(s). Het noodzakelijke grondtransport zal met vrachtauto's plaatsvinden. Dit kan enige verkeers- en geluidsoverlast voor de omgeving met zich meebrengen.

1.4 Schade

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die uitvoering van het project in de weg staat. Voor eventueel financieel nadeel dat onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van het projectplan kan een benadeelde een beroep doen op artikel 7.14 van de Waterwet. Dit artikel bepaalt dat aan degene die als gevolg van de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het kader van het waterbeheer schade lijdt of zal lijden, op zijn verzoek door het betrokken bestuursorgaan een vergoeding wordt toegekend, voor zover de schade redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en voor zover de vergoeding niet of niet voldoende op andere wijze is verzekerd. Het verzoek tot vergoeding van de schade bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding. Op de hier bedoelde verzoeken om schadevergoeding is naast artikel 7.14 van de Waterwet ook de Regeling Nadeelcompensatie Waterschap Roer en Overmaas van toepassing.

2 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is gericht op:

- a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Voor dit project betekent dit concreet het volgende:

a. Overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

De Oude Kanjel wordt met name gevoed met water dat wordt ingelaten vanuit het Julianakanaal, circa 120 l/s. Het is de bedoeling om bij de herinrichting van het overige traject van de Oude Kanjel het inlaatwerk te verplaatsen en een gelijkwaardige waterverdeling in te stellen (60 l – 60 l) tussen de Oude Kanjel en Kanjel.

Na herinrichting van de beek voldoet de Oude Kanjel aan de morfologische en ecologische doelen. De voorgenomen ingreep geeft daarmee invulling aan de volgende beleidsplannen/opgaven:

- Waterbeheersplan Waterschap Roer en Overmaas 2010-2015;
- Kaderrichtlijn Water;
- Waterbeheer 21e eeuw.

Beleidsregels grote rivieren.

De maatregelen in het stroomvoerend regime vallen onder Artikel 3d 'overige activiteiten van, vanuit rivierkundig opzicht, ondergeschikt belang'. Rijkswaterstaat geeft toestemming voor artikel 3d maatregelen, mits wordt voldaan aan de eisen zoals opgenomen in artikel 7, eerste lid van de Beleidsregels:

- Er dient sprake te zijn van een zodanige situering en uitvoering van de activiteiten dat het veilig functioneren van het waterstaatswerk gewaarborgd blijft;
- Er mag geen sprake zijn van een feitelijke belemmering voor vergroting van de afvoercapaciteit;
- Er is sprake van een zodanig situering en uitvoering van de activiteiten dat de waterstandsverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is.

Naar aanleiding van voorgaande wordt opgemerkt dat door de verlegging van de beek het veilig functioneren van het waterstaatswerk gewaarborgd blijft. Verder is het initiatief geen belemmering voor de vergroting van de afvoercapaciteit.

De oude loop van de beek wordt opgevuld en op deze opvulling zal verruigd grasland ontstaan. De nieuwe loop van de beek is permanent watervoerend.

In zowel de 1/250^e als de 1/1250^e situatie vindt er in de as van de rivier geen verhoging plaats die groter is dan 1mm. In het winterbed is er lokaal een verhoging van 4mm in de 1/1250^e situatie. Deze verhoging is echter lokaal en levert geen hinder of schade op voor derden, of aan waterkeringen.

De verlegging van de Oude Kanjel is vanuit rivierkundig oogpunt vergunbaar.

b. Chemische en ecologische kwaliteit

Het primaire doel van het project is de verbetering van de beekmorfologie van de Oude Kanjel. Deze maatregel heeft een positief effect op alle levensgemeenschappen in de Oude Kanjel (waterplanten, macrofauna en vis).

Toetsingskader waterkwaliteit (BPRW-toets).

Rijkswaterstaat voert in dit deel van het plangebied het waterkwaliteitsbeheer. De herinrichting Oude Kanjel betreft een KRW-maatregel (IN 11, herstel verbinding Oude Kanjel). Na realisatie van deze maatregel zal het knelpunt van de onnatuurlijke morfologie opgelost zijn, en levert de 'nieuwe beekmonding' extra leefgebied voor waterplanten, vissen en macrofauna op. Voor zover visoptrekbaarheid een rol speelt bij deze beekmonding is ervoor gekozen om de monding blijvend uit te laten komen in de Geul (en niet over de weerdverlaging van locatie Itteren). Hiermee heeft de ingreep enkel positieve effecten op de ecologische kwaliteit, en is het toetsingskader BPRW succesvol doorlopen.

Rijkswaterstaat is zoals hierboven omschreven ook bevoegd gezag in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit en het Besluit lozen buiten inrichtingen.

c. Gevolgen maatschappelijke functies watersystemen

Zowel het waterschap als de toekomstige eindbeheerder van de Grensmaaslocatie 'Itteren'; Staatsbosbeheer staan open voor recreatief medegebruik (wandelen cq struinen) in het nieuwe natuurgebied waar de Oude Kanjel doorheen stroomt.

3 Uitvoerbaarheid

3.1 Planologische inpassing

De voorgenomen herinrichting van de Oude Kanjel past binnen het betreffende bestemmingsplan van de gemeente Maastricht en de gemeente Meerssen.

3.2 Andere noodzakelijke vergunningen en relevante besluiten

De overige vergunningen en besluiten zijn verder van belang:

- Omgevingsvergunning, onderdelen; kapvergunning en aanlegvergunning;
- Flora- en Faunawet ontheffing;
- Wijziging van de legger van Waterschap Roer en Overmaas.

De door instanties te verlenen vergunningen zijn allen onderhevig aan een vergunningprocedure waarbij derden een zienswijze kunnen indienen of bezwaar kunnen maken. Naar verwachting leveren de vereiste vergunningen geen problemen op. De aanvragen van genoemde vergunningen worden momenteel voorbereid om deze vervolgens te kunnen indienen.

Naar aanleiding van dit projectplan dient de legger van het Waterschap Roer en Overmaas te worden aangepast. Daar waar het oude beektraject haar functie als waterstaatwerk verliest, worden deze van de legger gehaald. Het nieuwe beektraject wordt aan de legger toegevoegd. Hiervoor is separaat een wijzigingsbesluit opgesteld. In verband met de helderheid naar de burger worden beide ontwerpbesluiten gezamenlijk ter inzage gelegd. Zo worden de belangrijkste gevolgen van de besluitvorming als een geheel in beeld gebracht. De daadwerkelijke aanpassing van de legger zal plaatsvinden na uitvoering van de werkzaamheden.

Rijkswaterstaat

De werkzaamheden worden deels uitgevoerd in het stroomvoerend gebied van de Maas. Op grond van artikel 6.12 van het Waterbesluit geldt een vergunningplicht voor bepaalde activiteiten op of in Rijkswaterstaatswerken. Artikel 6.12, tweede lid, sub c van het Waterbesluit geeft aan dat het uitvoeren van onderhoud dan wel de aanleg of wijziging of overig gebruik, anders dan in overeenstemming met de functie, van waterstaatswerken, voor zover deze activiteiten door of vanwege de beheerder worden verricht niet vergunningplichtig is. De vrijstelling geldt ook voor het onderhoud, de aanleg en de wijziging van waterstaatswerken door andere beheerders dan het Rijk, te weten het waterschap. In dit projectplan moeten wel de belangen van Rijkswaterstaat worden meegenomen. Daarom is dit projectplan in overeenstemming met Rijkswaterstaat opgesteld.

Beheerplan

Het waterschap stelt voor de heringerichte Oude Kanjel een beheer en onderhoudsplan (BOP) op in samenwerking met Staatsbosbeheer. Dit BOP vormt een bouwsteen voor het 'Beheer en Eindplan locatie Itteren'. Het Consortium Grensmaas heeft vanuit de omgevingsvergunning de verplichting om bij de overdracht van de gronden aan SBB, een door GS goedgekeurd Beheer en Eindplan mee te leveren. In dit Beheer en Eindplan wordt het BOP van het waterschap opgenomen.

3.3 Planning

De Omgevingsvergunning en Flora en Fauna quickscan ontheffing worden naar verwachting in de eerste helft van 2014 afgegeven.

Het is de bedoeling om de werkzaamheden in de 4^e kwartaal van 2014/ 1^e kwartaal van 2015 uit te voeren. Sturend hierbij zijn de twee tijdvakken uit het ecologische werkprotocol voor de planning van de uitvoering gedurende het jaar:

- Geen bomenkap in het broedseizoen van 15 maart tot 15 juni;
- Teneinde geen negatieve effecten te hebben op de bever vinden geen werkzaamheden plaats in de periode mei tot en met augustus.

3.4 Overige uitvoeringsaspecten

In het kader van de voorbereiding van het project zijn (voor)onderzoeken uitgevoerd die noodzakelijke informatie ten behoeve van de uitvoering verschaffen. De volgende onderzoeksrapporten zijn hierdoor beschikbaar:

1. Quickscan flora en fauna, Rapport 20130524-WRO108-QS dd 19 juli 2013 door adviesbureau Kragten.
2. Explosievenonderzoek; memo dd 13 mei 2013 door adviesbureau Kragten
3. Programma van Eisen Archeologische begeleiding herinrichting Oude Kanjel; Rapport Grontmij PvE 280 dd 21 juni 2013 door Grontmij.
4. Waterbodemonderzoek herinrichting Oude Kanjel Itteren; Rapport 121WRO/13/R1 d.d. 23 september 2013 door Milieutechnisch Adviesbureau Heel bv.

4 Risico's

Omdat bij de te doorlopen (vergunning)procedures door derden zienswijzen ingediend kunnen worden of bezwaar gemaakt kan worden, blijft een risico aanwezig bij de verkrijging van de vergunning(en).

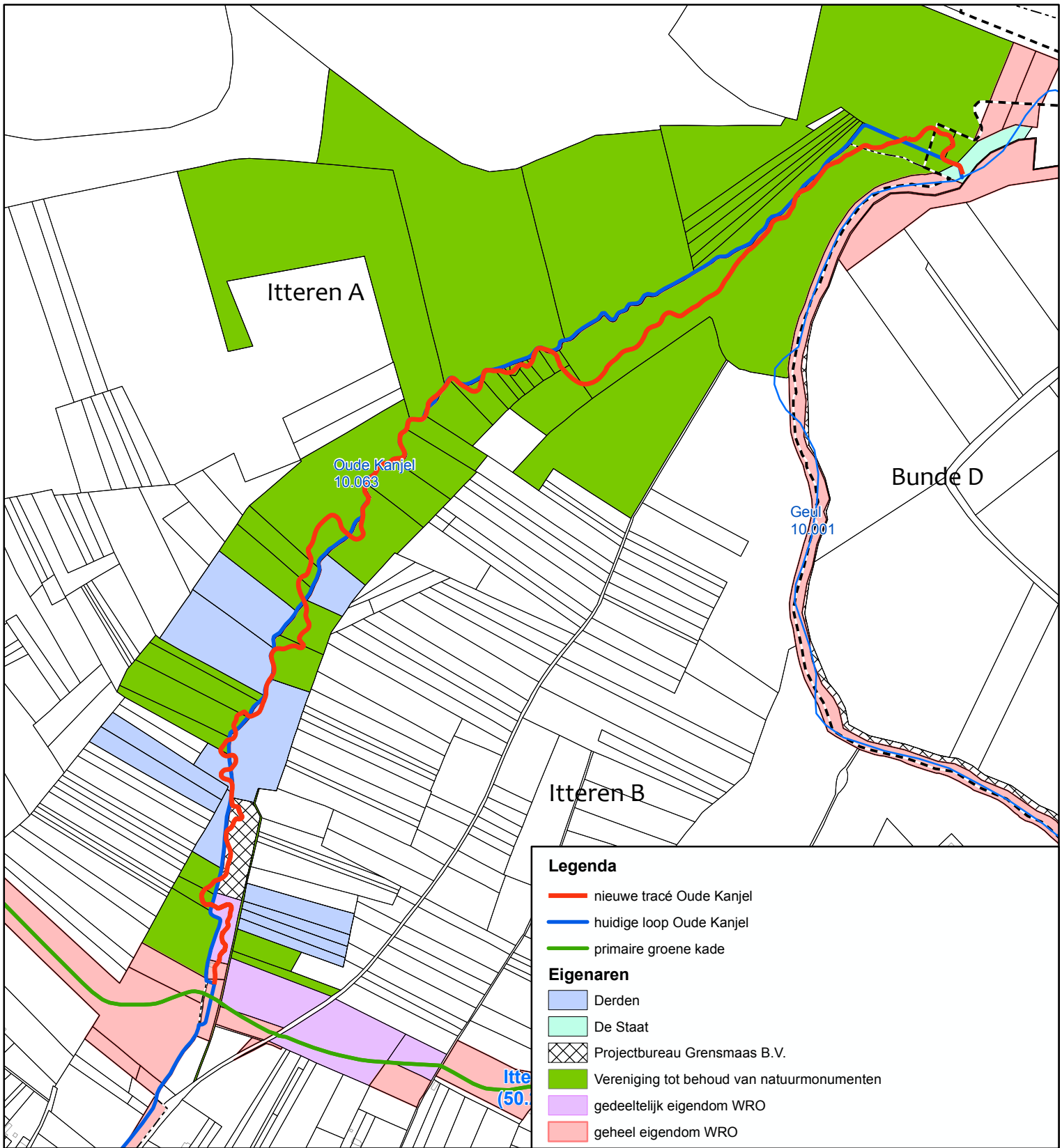
Gedurende de uitvoering kan hoogwater Maas optreden, waardoor de uitvoering stagneert.

Mocht onverhoopt de verwerving van de benodigde gronden voor de herinrichting van de Oude Kanjel fase 1 niet (tijdig) lukken door het Consortium Grensmaas zal een planaanpassing, cq lokaal een versobering van het plan worden overwogen en doorgevoerd. In verband met bijdrage van derden dient de uitvoering uiterlijk in 2015 plaats te vinden en te worden afgerond.

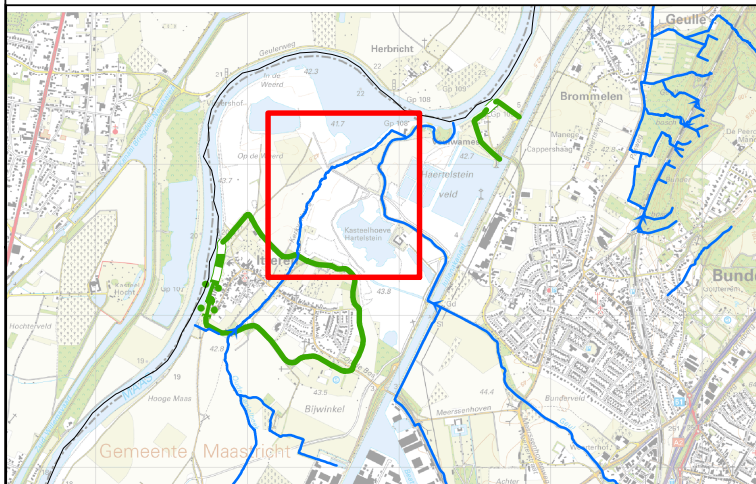
5 Procedure

Na definitieve vaststelling van het projectplan kan degene wiens belang rechtstreeks bij het projectplan is betrokken tegen dit projectplan beroep instellen conform artikel 8.1 Algemene wet bestuursrecht. Hij dient daartoe binnen zes weken na bekendmaking van het projectplan beroep in te stellen bij de rechtbank. Het beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het projectplan waartegen het beroepschrift is gericht en de gronden van beroep. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten dat hij geen zienswijzen over het ontwerp van dit projectplan naar voren heeft gebracht. Een beroepschrift moet in tweevoud worden gericht aan de rechtbank Limburg, sector bestuursrecht, Postbus 950, 6040 AZ Roermond, onder overlegging van een afschrift van dit projectplan.

Aangezien het instellen van beroep geen schorsende werking heeft (dat wil zeggen dat het projectplan direct in werking treedt), kan een verzoek om voorlopige voorziening (schorsing) worden ingesteld indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist. Dit verzoek moet worden gericht aan de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Limburg, op het bovengenoemde adres. Een voorwaarde hiervoor is dat ook beroep wordt ingesteld. Voor de behandeling van het beroep en/of het verzoek tot voorlopige voorziening is griffierrecht verschuldigd.

Overzichtskaartje (schaal 1:50.000)

**Kadastrale situatie m.b.t. project
"Herinrichting Oude Kanjel fase 1" in de
gemeente Maastricht en Meerssen.**

Get.: 16-12-'13 J.H.

Gew.: -

Schaal: 1 : 5000

Tek.nr.: O15-018

Blad: 2

Formaat: A4

© Topografische Dienst Kadaster

**Waterschap
Roer en Overmaas**

Postbus 185
6130 AD Sittard
Tel. 046-4205700